

Motion om oanmälda årliga besök hos bidragsmottagande föreningar

Motion av Linnéa Vinge och Gabriel Kroon (båda SD)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Alexander Ojanne

Sammanfattning av ärendet

Linnéa Vinge och Gabriel Kroon (båda SD) föreslår i en motion väckt i kommunfullmäktige att Stockholms stad ska genomföra minst ett oanmält besök per år hos varje förening som staden ger bidrag till. Detta för att säkerställa att föreningarna efterlever kraven på öppenhet och tillgänglighet samt få information om att föreningarna aviserar sina aktiviteter för allmänheten, vilket är de krav som Stockholms stad har på de föreningar som erhåller kommunala bidrag.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingbys stadsdelsnämnd och Kungsholmens stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret anser att respektive nämnd i Stockholms stad ska fortsätta bestämma hur uppföljningen av beviljat stöd till föreningar ska ske.

Idrottsnämnden anser att de åtgärder som genomförs idag för att granska bidragsmottagande föreningar är tillräckliga för att få en god bild av hur bidragen används.

Kulturnämnden anser att det är viktigt att alla bidragsmottagande föreningar följer stadens riktlinjer men att det inte är ekonomiskt försvarbart eller nödvändigt att besöka alla föreningar årligen.

Socialnämnden framhåller att socialförvaltningen regelbundet gör besök hos de föreningar som erhåller kommunalt bidrag och att man även gör oanmälda besök vid tillfällen då detta anses nödvändigt.

Utbildningsnämnden ser fördelar med att genomföra oanmälda besök hos föreningar men anser att det bör vara upp till varje förvaltning att bedöma om detta är nödvändigt.

Äldrenämnden anser att förslaget inte är nödvändigt då äldreförvaltningen redan gör besök hos bidragsmottagande föreningar regelbundet.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anser att oanmälda besök hos bidragsmottagande föreningar ska ske stickprovsvis och vid misstanke om oegentligheter.

Hässelby-Vällingbys stadsdelsnämnd anser att oanmälda besök hos bidragsmottagande föreningar ska vara en del av det arbete som görs för att säkerställa att bidragen går till rätt saker.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anser att det är mest passande att varje nämnd får besluta själva om hur man genomför besök hos bidragsmottagande föreningar.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag delar motionärernas syn om att det är viktigt att följa upp beviljade föreningsstöd och säkerställa att de nyttjas på rätt sätt av de föreningar som Stockholms stad har samarbeten med.

Samarbeten med föreningar och organisationer som på olika sätt kompletterar stadens verksamheter är betydelsefullt för Stockholms stad. Föreningarna erbjuder meningsfulla aktiviteter, stöd och informationsupplysning för stockholmare. Det är också mycket viktigt att Stockholms stad följer upp föreningarnas arbete för att säkerställa att stadens krav på efterlevs på bästa möjliga sätt. Det innefattar att staden ska säkerställa att bidrag inte delas ut till en förening som inte står bakom demokratiska principer eller exempelvis ägnar sig åt kriminell verksamhet.

För nämnder som ger ekonomiskt stöd till organisationer och föreningar så är det i nuläget upp till respektive nämnd att själva bedöma hur man följer upp stödet, utifrån stadens beslutade riktlinjer för hur kommunala bidrag ska användas. Stadens riktlinjer anger att varje nämnd ska ta fram en plan för uppföljning av bidrag och även besluta om formerna för denna uppföljning. Vidare anger riktlinjerna att stickprovskontroller av föreningar som erhåller bidrag ska finnas med i varje nämnds plan för uppföljning av bidrag för att säkerställa efterlevnad av de demokratiska villkoren samt kontrollera verksamhetens omfattning. Hur kontroller av föreningar genomförs, samt huruvida de ska vara anmälda i förväg eller oanmälda, ligger också hos respektive nämnd att besluta.

I likhet med vad flera remissinstanser skriver så är det mest passande tillvägagångssättet att respektive nämnd även fortsättningsvis själva får besluta om hur denna typ av besök ska genomföras.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bilaga

Motion om oanmälda årliga besök hos föreningar, dnr KS 2024/1116-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 20 augusti 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Gabriel Kroon (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att motionen tillstyrks.
2. Därutöver anföra följande:

Sverigedemokraterna välkomnar Stockholms stads ambition att stärka tillsynen av bidragstagande föreningar. Det är ett välbehövligt steg i att motverka att ideella föreningar ibland utnyttjas som verktyg för bluffverksamhet – där bidrag tas emot utan någon egentlig motprestation.

I flera fall har organisationer som fått stöd från staden inte anvisat sina aktiviteter till allmänheten, vilket undergräver både öppenhet och transparens. Därför bör **årliga, oanmälda kontroller** vara en naturlig del av tillsynen – inte ett undantag.

Det framgår dock att det i dag **saknas formella skrivningar** som förpliktar förvaltningar och kontrollpersoner att genomföra sådana besök.

Ärendet

I en motion till kommunfullmäktige anför Linnea Vinge och Gabriel Kroon (båda SD) att alla föreningar som erhåller bidrag från Stockholms stad enligt stadens riktlinjer ska vara tillgängliga och öppna för alla medborgare. Motionärerna menar att det trots detta har uppmärksammats att flera föreningar aldrig aviserar sina aktiviteter för allmänheten, vilket de menar strider mot principerna om öppenhet och inkludering.

För att säkerställa att bidragsmottagande föreningar efterlever stadens krav föreslår motionärerna att kommunen genomför minst ett oanmält besök per år hos varje förening. Syftet med besöken är enligt motionärerna att verifiera att föreningarnas verksamhet är tillgänglig och öppen för alla samt att de aktivt informerar om sina aktiviteter. Mot bakgrund av ovanstående föreslår motionärerna att Stockholms stad genomför minst ett oanmält besök per år hos varje förening som erhåller kommunalt bidrag för att säkerställa efterlevnad av kraven på öppenhet och tillgänglighet.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldre- och vårdnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingbys stadsdelsnämnd och Kungsholmens stadsdelsnämnd.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret.....	4
Idrottsnämnden	5
Kulturnämnden	6
Socialnämnden.....	8
Utbildningsnämnden.....	10
Äldre- och vårdnämnden	11
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd.....	13
Hässelby-Vällingbys stadsdelsnämnd.....	14
Kungsholmens stadsdelsnämnd	14
Reservationer m.m.	16

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 4 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret delar motionärernas syn om vikten av att staden, genom dess bidragsgivande nämnder, följer upp beviljade föreningsstöd för att säkerställa att föreningar som får stöd av staden aktivt arbetar för att motverka all form av diskriminering, mobbning, kränkande behandling och kriminell verksamhet.

De nämnder som fördelar föreningsstöd ska dels förhålla sig till lokala riktlinjer, beslutade av respektive nämnd, som styr hur det egna föreningsstödet ska fördelas men även till Riktlinjer avseende förenings- och kulturstöd – demokrativillkor som beslutats av kommunfullmäktige. Av Riktlinjer avseende förenings- och kulturstöd – demokrativillkor framgår att inget stöd ska fördelas från staden till aktörer som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer samt de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män. Av riktlinjerna framgår även att bidragsgivande nämnd ska följa beviljade stöd noggrant samt upprätta en plan för uppföljning i samband med beslut om bidrag. Respektive nämnd beslutar om formerna för uppföljningen samt dess innehåll. Stickprovskontroller av efterlevnad av demokrativillkoren och verksamhetens faktiska omfattning ska ske av föreningar som erhåller bidrag. Vid större summor är revision av en auktoriserad revisor att föredra.

Beroende på stödets omfattning kan förutsättningar för att följa upp beviljat stöd skilja mellan olika nämnder. Stadsledningskontoret gör därför bedömningen att respektive nämnd även fortsättningsvis ska bestämma i vilken form och på vilket sätt uppföljningen av beviljat stöd ska ske. Dock under förutsättning att uppföljningen sker i enlighet med vad som framgår av Riktlinjer avseende förenings- och kulturstöd – demokrativillkor.

Stadsledningskontoret föreslår att motion av Linnea Vinge och Gabriel Kroon (båda SD) om oanmälda årliga besök hos bidragsmottagande föreningar anses besvarad med hänvisning till vad som anförs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 27 maj 2025 följande.

Idrottsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen

Reservation av Leif Söderström (SD), se Reservationer m.m.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 9 april 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar motionärernas syn om vikten av att följa upp föreningar som får föreningsstöd från Stockholms stad, för att säkerställa att de efterlever stadens riktlinjer.

Idrottsnämnden har styrande dokument som tillämpas vid bedömning och uppföljning av föreningsstöd samt vid bokning av lokaler.

Tillämpningen av idrottsnämndens föreningsstöd grundar sig på ”Riktlinjer avseende förenings- och kulturstöd – demokrativillkor” antagna av kommunfullmäktige den 31 maj 2021, vilka gäller för stadens samtliga nämnder. Specifikt för idrottsnämnden gäller ”Idrottsnämndens regler för ekonomiskt stöd till ideella föreningar 2025”, som reviderades den 26 november 2024.

I idrottsnämndens regler framgår vilka krav som ställs på föreningarna för att erhålla föreningsstöd. Av de allmänna förutsättningarna framgår att föreningen ska vara öppen för alla och att den ska vara uppbyggd och fungera efter demokratiska principer.

Det finns en rad kontrollpunkter i handläggningsprocessen innan föreningsstöd betalas ut, för att säkerställa korrekta utbetalningar. En viktig kontrollpunkt är att de årliga föreningshandlingarna ska skickas in årligen. Dessa handlingar måste godkännas innan en förening kan ansöka om stöd. Utöver kontroller i handläggningen genomför idrottsförvaltningen en rad kontroller årligen.

- Alla nya föreningar kontrolleras innan föreningsstöd betalas ut.
- Alla föreningar som beviljas föreningsstöd för ledarstöd till aktiviteter under skollov och drop-in-stöd besöks minst en gång per år.
- Idrottsförvaltningen tar årligen fram en kontrollplan där planerade kontroller specificeras.
- Riktade kontroller genomförs också där förvaltningen bedömer att det finns risk för felaktiga utbetalningar eller att riktlinjerna inte efterlevs.

Syftet med kontrollerna är att säkerställa att verksamheten är demokratisk och jämställd samt att verksamhetens omfattning och deltagarantal stämmer överens med ansökningar och redovisningar. Kontrollerna är oannonserade och dokumenteras med en checklista för verksamhetskontroll eller i det ambulerande tillsynsverktyget Tillsyn.

Det bör också tilläggas att idrottsförvaltningens anläggningar till stor del är bemannade, och de anläggningar som inte har fast bemanning ronteras av ambulerande personal. Detta innebär att idrottsförvaltningen generellt har en god bild av den verksamhet som bedrivs och om den följer stadens och nämndens riktlinjer.

Förvaltningen anser att med de besök nämnden redan genomför regelbundet samt att ytterligare besök genomförs när behov uppstår ger en god kontroll av verksamheten.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 maj 2025 följande.

Kulturnämnden godkänner och överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Emelie Wassermann (SD), se Reservationer m.m.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 9 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Kulturförvaltningen delar motionärernas syn om vikten av att alla organisationer som får stöd av Stockholms stad ska följa stadens riktlinjer och demokrativillkor.

Alla stödformer inom kulturförvaltningens kulturstöd följer de riktlinjer som beslutas av kulturnämnden. Riktlinjerna består av generella villkor som gäller för alla stöd samt särskilda villkor som är specifika för varje stödform. För att en ansökan ska kunna beviljas ska den uppfylla de generella villkoren och möta de särskilda villkoren för stödformen.¹

Kulturförvaltningen tar emot ansökningar från stadens kulturaktörer, bereder deras ansökningar och föreslår beslut. Beroende på vilken stödnivå det gäller tas beslut av enhetschefen, avdelningschefen eller kulturnämnden. Årligen beviljas drygt 500 unika organisationer stöd.

Kulturförvaltningen har ett antal kontrollfunktioner för att säkerställa att stöden inte används på ett felaktigt sätt. När ansökan kommit in till förvaltningen kontrolleras aktörernas årsredovisningar, årsmötesprotokoll, kontonummer, skatter och annat beroende på vilken organisationsform det gäller.

Alla program som erhåller stöd från kulturnämnden är publika. Under genomförandet besöker kulturförvaltningen ofta programmet som kan vara en föreställning, en konsert eller ett publikt samtal. Under 2024 dokumenterade kulturförvaltningen 207 genomförda besök på program som beviljats kulturstöd. Inom stödformen Kultur för äldre görs också stickprov för att se hur programmet fungerar på äldreboenden. Samma sak gäller Kulan och program inom förskola och skola.

Efter genomfört program lämnar aktören in en redovisning som beskriver det genomförda programmet. De lämnar även en ekonomisk slutrapport. Förvaltningen granskar redovisningen och begär in eventuella kompletteringar innan redovisningen godkänns.

Utöver denna process har kulturförvaltning andra dialogformer och kontaktytor med bidragsmottagarna såsom öppet hus, konferenser och enskilda möten med aktörerna. Kulturförvaltningen uppdrar även åt externa konsulter att genomföra fördjupade analyser av drygt 10 kulturaktörer årligen.

Att skattemedel inte går till odemokratiska aktörer eller används på annat felaktigt sätt är av största vikt för att behålla samhällets tillit till kulturstöd och andra offentliga bidrag. Kulturförvaltningen har lång erfarenhet och utvecklade metoder för uppföljning av beviljade medel och för att säkerställa att demokrativillkor och övriga villkor från staden följs av stödmottagarna. Förvaltningen anser inte att det finns

¹ Generella villkor och krav för kulturförvaltningens stöd. Regler och krav för kulturstöd - Stockholms stad

behov av eller är ekonomiskt försvarbart att besöka alla drygt 500 bidragsmottagare årligen.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 januari 2025 följande.

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Tapani Juntunen (SD), se Reservationer m.m.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 18 december 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar motionärernas syn om vikten av att följa upp föreningar som får bidrag av Stockholms stad för att på så sätt se om de efterlever stadens riktlinjer.

Stadens och nämndens riktlinjer

Nämnden har två olika riktlinjer att följa vid bedömning och uppföljning av föreningsbidrag. Dels gäller ”Riktlinjer avseende förenings- och kulturstöd – demokrativillkor” antagna av kommunfullmäktige 31 maj 2021 som gäller för stadens samtliga nämnder. Dels gäller ”Socialnämndens riktlinjer för bidrag till ideella föreningar” som senast reviderades 25 maj 2021 av socialnämnden.

I stadens riktlinjer framgår att alla nämnder och förvaltningar som ger bidrag till föreningar dels måste säkerställa att bidrag endast ges i enlighet med riktlinjerna, dels kontrollera att bidragen används i enlighet med det syfte som anges. Det framgår dock att det är nämndernas riktlinjer eller rutiner för hantering av föreningsbidrag som förtydligar syftet med respektive nämnds föreningsbidrag.

I stadens riktlinjer står följande om uppföljning:

Om föreningen beviljas bidrag ska en plan för uppföljning beskrivas i beslutet. Respektive nämnd beslutar om formerna för uppföljningen samt dess innehåll, uppföljningen ska dock innehålla en ekonomisk redovisning samt uppgifter om huruvida syftet med bidraget har uppnåtts och eventuella goda exempel att dela alternativt reflektion om varför syftet inte uppnåddes. Stickprovskontroller av efterlevnad av demokrativillkoren och verksamhetens faktiska omfattning ska ske av föreningar som erhåller bidrag. Vid större summor är revision av en auktoriserad revisor att föredra.

I socialnämndens riktlinjer framgår dels vilka krav som ställs på föreningarna, dels vilka krav som ställs på verksamheterna. Ett av kriterierna för att kunna beviljas bidrag av socialnämnden är att verksamheten ska vara stadsövergripande och öppen. Detta förtydligas med att verksamheten ska vara öppen för alla inom föreningens målgrupp från Stockholms stad. Föreningarna ska nå besökare från flera olika stadsdelsförvaltningar och kunna visa från vilka stadsdelsförvaltningar besökarna kommer.

Socialnämndens rutiner

Förvaltningen har även tagit fram rutiner – Utredarhandboken - för arbetet med föreningsstöd som förtydligar det riktlinjerna inte beskriver i detalj.

Om föreningsbesök står:

Senast i februari varje år ska utredarna ha en plan för besöken under året. Urval och prioritering av föreningar att besöka ska baseras på följande kriterier:

1. Alla föreningar med verksamhetsbidrag ska som huvudregel besökas minst vartannat år.
2. Nyttillkomna föreningar med tidsbegränsat bidrag ska besökas i samband med utredning av ansökan eller snarast möjligt efter beslut.
3. ”Riskbaserat urval”, föreningar med kända problem eller pågående förändringsprocesser ska prioriteras och besökas utifrån behov.

I utredarhandboken preciseras även metoden för uppföljningsbesöken, till exempel att utredare ska träffa föreningens kontaktperson och andra lämpliga representanter för verksamheten. Vidare beskrivs vikten av att få en bättre kunskap om och förståelse för föreningens arbetssätt. För att fördjupa denna kunskap kan utredare därför be att få träffa och samtala med besökare i verksamheten. Sådana samtal kan vara särskilt relevanta vid utredning eller uppföljning av en för nämnden ny förening eller då en ny utredare tar över en förening. Vid behov kan två utredare delta vid besök.

Ibland, exempelvis när en förening har en ny kontaktperson, har bytt lokal, när någon större förändring har skett i föreningen eller om en kris eller liknande har uppstått, bedömer utredarna om ett besök eller möte är nödvändigt eller inte.

Det framgår ovan att utredare besöker föreningar med bidrag minst vartannat år, vid behov oftare. Därtill görs oplanerade besök där så bedöms nödvändigt. Förvaltningen har genomfört sådana besök vid några tillfällen de senaste åren.

Vid utredning av en ny förening görs alltid ett besök, alternativt ett besök i nära anslutning till att beslut tagits. Om något framkommer under pågående bidragsår, i delårsrapporteringen alternativt på annat sätt som inte överensstämmer med riktlinjer eller underlag för beslut, kan nytt besök i föreningen göras för att klargöra frågan.

Det motionärerna föreslår, det vill säga att staden ska göra oanmälda årliga besök i varje förening, anser förvaltningen inte är nödvändigt då nämnden redan gör det regelbundet och när behov uppstår.

Förvaltningen vill avslutningsvis framföra vikten av att föreningar verkligen når berörda målgrupper med den verksamhet de utför. Det krävs därför ett aktivt arbete från föreningarna för att nå sina målgrupper. Hur detta bäst görs kan föreningar bestämma i nära samverkan med sina målgrupper.

Socialförvaltningen föreslår att nämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på motionen.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 maj 2025 följande.

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Linnéa Vinge (SD), se Reservationer m.m.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 30 april 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsnämnden fördelar årligen 2,2 miljoner kronor till ett fåtal ideella föreningar. Sex föreningar får 2025 bidrag för arbete inom demokratifrågor, sexualitet, samlevnad och relationer, digitalisering samt läxhjälp.

Föreningarnas årliga ansökningar ska innehålla uppgifter om stadgar, senaste verksamhetsberättelse med resultaträkning, revisionsberättelse och budget för verksamhetsåret. Från Skatteverket hämtas uppgifter om föreningen är registrerad som arbetsgivare och beslutade arbetsgivaravgifter de senaste månaderna.

Vid ansökan bedöms om föreningen är uppbyggd enligt demokratiska principer, öppen för alla, om verksamheten är stadsövergripande, mål för verksamheten, målgrupper, planerade aktiviteter, samarbetspartners, tillgänglighet och hur verksamheten förhåller sig till utbildningsnämndens mål samt hur aktiviteterna bidrar till skolornas verksamhet. Vidare bedöms om de föreslagna aktiviteterna har rimliga kostnader och en god kvalitet. Kompletterande information begärs in om ansökan är ofullständig eller behöver förtydligas.

Förvaltningen har löpande kontakt med föreningarna. Genom årlig kreditupplysning erhåller förvaltningen också information om föreningen har betalningsanmärkningar under året.

Varje år väljs en förening ut där en fördjupad uppföljning görs. Den fördjupade uppföljningen redovisas till utbildningsnämnden i samband med beslut om bidrag för kommande år. Uppföljningarna har genomgående visat en kvalitativ god verksamhet.

Förvaltningen gör också besök hos några föreningar varje år. Inför besöken bedöms om de ska vara oanmälda eller kända av föreningen i förväg. Hittills har förvaltningen bedömt att i förväg anmälda besök fått den bästa effekten. I dialogen som föregått besöket har förvaltningen fått kompletterande information som också bidragit till helhetsbedömningen av såväl besöket som föreningen i stort.

Föreningar som fått bidrag ska senast i mars året efter redovisa till förvaltningen hur de använt bidraget.

Utbildningsförvaltningen är positiv till oanmälda besök hos bidragsmottagande föreningar. Besök i verksamheten, oanmälda eller anmälda i förväg, samt andra uppföljningsinsatser är väldigt viktiga. Förvaltningen menar att bedömningar måste göras i förväg om besöket ska vara oanmält eller anmält för att det ska få önskvärd

effekt. Förvaltningen menar därför att utformningen av uppföljningar bör göras av respektive förvaltning.

Konsekvenser för barn och barnets rättigheter samt jämställdhetsanalys

Då ärendet är ett svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdheten eller för barn och barns rättigheter. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs av kommunstyrelsen i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Med hänsyn till remisstiden föreslås omedelbar justering av beslutet

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 maj 2025 följande.

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen om oanmälda årliga besök hos bidragsmottagande föreningar och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Reservation av Liliane Åkerlund (SD), se Reservationer m.m.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 17 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Äldreförvaltningen delar motionärernas syn om vikten av att följa upp föreningar som erhåller bidrag av Stockholms stad för att på så sätt se om de efterlever stadens riktlinjer.

Äldreförvaltningens ”Riktlinjer för bidragsgivning till ideella organisationer” reviderades och antogs av äldrenämnden den 24 maj 2022. Revideringen syftade till att följa Stockholms stads ”Riktlinjer avseende förenings- och kulturstöd – demokrativillkor” som antogs i kommunfullmäktige den 31 maj 2021 och som gäller för stadens samtliga nämnder.

I stadens riktlinjer står att nämnder och förvaltningar som ger bidrag till föreningar dels måste säkerställa att bidrag endast ges i enlighet med riktlinjerna, dels kontrollera att bidragen används i enlighet med det syfte som anges. Det framgår att det är nämndernas riktlinjer eller rutiner för hantering av föreningsbidrag som ska förtydliga syftet med respektive nämnds föreningsbidrag.

Av stadens riktlinjer framgår att det ska finnas en plan för uppföljning för de föreningar som beviljas bidrag. Formerna och innehåll för uppföljningen beslutar respektive nämnd om. Det som ska finnas med är en ekonomisk redovisning, uppgifter om föreningen uppnått syftet med bidraget samt en reflektion kring varför syftet inte uppnåtts alternativt om det finns goda exempel att dela.

Vidare framgår att stickprovskontroller ska genomföras av föreningar som erhåller bidrag för att säkerställa efterlevnad av demokrativillkoren och verksamhetens faktiska omfattning.

I förvaltningens riktlinjer är ett av kriterierna för att kunna beviljas bidrag att verksamheten är stadsövergripande och vänder sig till alla personer som fyllt 65 år och som är boende i Stockholms stad. Föreningarna ska kunna visa på att deras verksamhet är öppen för besökare från alla stadsdelar.

Förvaltningen kallar föreningar som söker bidrag första gången till ett klargörande möte om ansökan avser ett belopp motsvarande två prisbasbelopp eller på förekommen anledning. Det klargörande mötet syftar till att diskutera hur föreningen avser att uppfylla målet som de angivit i sin ansökan. Vid ett klargörande möte kan förvaltningen exempelvis ställa frågor om hur föreningen ska nå ut till målgruppen. Det kan även vara att förtydliga att erhållet bidrag för målgruppen ska redovisas separat även om föreningen vänder sig till flera målgrupper. Att inte komma till klargörande möte innebär att förvaltningen avslår ansökan av formella skäl.

Förvaltningen följer upp fördelat bidrag på två sätt. Dels genom en årlig uppföljning av samtliga föreningar där årsredovisning och verksamhetsberättelse begärs in och granskas och dels genom verksamhetsbesök för ett urval av föreningar per år. Syftet med att granska årsredovisningarna och verksamhetsberättelserna är att följa upp att föreningen genomfört de aktiviteter som de ansökt om medel för föregående år. Uppföljning genom verksamhetsbesök genomförs av två tjänstemän i syfte att följa upp att bidraget används på rätt sätt samt att verksamheten är öppen för alla personer som fyllt 65 år och är bosatta i Stockholms stad. Verksamhetsbesöket kan vara både planerat och oplanerat. Urvalet för vilka föreningar som följs upp är beroende på händelser under året, tidigare uppföljningar eller på förekommen anledning. Rutin och mall för uppföljningarna finns för att uppföljningarna ska genomföras på ett likvärdigt sätt. Förvaltningen ser föreningsbidrag som ett riskområde när det gäller välfärdsbrott och kommer i större utsträckning att arbeta förebyggande i de frågorna. Något som kommer att underlätta det arbetet är att äldreförvaltningen tillsammans med socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna har inlett ett samarbete kring de föreningar som söker bidrag från fler förvaltningar. Det pågår även en upphandling av ett gemensamt systemstöd för föreningsbidrag. Stödsystemet och samarbetet kommer att bidra till mer effektiv och säkrare uppföljning av de föreningar som söker bidrag av Stockholms stad.

Motionärernas förslag om att staden årligen genomför oanmälda besök i varje förening, anser äldreförvaltningen inte är nödvändigt eftersom det redan genomförs regelbundet och när behov uppstår.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 maj 2025 följande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Emelie Wassermann (SD), se Reservationer m.m.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 17 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt Stockholms stads reglemente för stadsdelsnämnderna har varje stadsdelsnämnd inom sitt område hand om bidragsgivning till föreningar med utpräglat lokal verksamhet och kontakter med lokalt bedriven föreningsverksamhet. Stadsdelsnämnderna i Stockholms stads egna riktlinjer beslutas av respektive stadsdelsnämnd.

Enligt Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnds riktlinjer för föreningsbidrag, beslutade 2023, kan föreningar söka föreningsbidrag i form av verksamhetsstöd och eller aktivitetsstöd. Verksamhetsstöd är bidrag för lokala föreningars löpande verksamhet och fortlöpande kostnader, som exempelvis lokalhyra. Vid fördelning av verksamhetsstöd tar stadsdelsnämnden hänsyn till medlemsantal i stadsdelsområdet. Aktivitetsstöd är bidrag för lokala föreningars kortare och tillfälliga aktiviteter. Aktiviteten ska vara öppen för alla, såväl medlemmar som allmänhet och ska ske inom stadsdelsområdet.

Ett annat krav på föreningens verksamhet eller aktivitet är att den ska annonseras tydligt och öppet när den syftar till att nå en målgrupp. Föreningen ska beskriva hur de möjliggör deltagande för alla inom den målgruppen. Stadsdelsförvaltningen beskriver kravet på öppen annonsering i stadsdelsnämndens riktlinjer samt vid infoträffar inför föreningsbidragsansökan.

Stadsdelsförvaltningen ser att arbetet med kontroll av uppföljning av föreningsbidrag är viktigt för att motverka välfärdsbrott och oseriösa föreningar och har i flera år arbetat med att stärka arbetet. Under våren 2025 har arbetet fortsatt inom ramen för utredningen om hur uppföljningen av föreningsbidrag kan stärkas. I utredningen har förslag till åtgärder tagits fram för att förbättra kontroll genom fler kompetenser internt som kan utföra kontroller på olika sätt, genom besök eller sökning på sociala medier. Kompetenserna som ingår i en arbetsgrupp delar med sig av sin kännedom om föreningarna vid träffar samt löpande. Detta ger föreningsbidragshandläggare en tydligare bild av hur verksamheter och aktiviteter genomförs samt hur de annonseras ut till allmänheten. I början av året ska en plan för årets uppföljning tas fram, i denna ingår det olika typer av kontroller, bland annat oanmälda besök om det bedöms relevant. Med de olika kontrollerna, generellt ökad kännedom om föreningarna och deras verksamheter bedömer stadsdelsförvaltningen att oanmälda besök ska ske stickprovsvis samt vid misstanke om oegentligheter.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen

Hässelby-Vällingbys stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingbys stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 maj 2025 följande.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motionen från Sverigedemokraterna

Reservation av Pär Gustavsson (SD), se Reservationer m.m.

Hässelby-Vällingbys stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 2 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser att oanmälda besök hos föreningar som erhållit bidrag från kommunen är en del av det arbete som ska göras för att säkerställa att bidragen går till rätt ändamål och att demokrativillkoren uppfylls. Förvaltningen ser att rutinerna med kontroll av föreningens struktur, ekonomisk redovisning samt genomförande av de bidragsbeviljade aktiviteterna är minst lika viktiga. Förvaltningen använder sig både av klagörande möten samt oanmälda besök hos föreningar som erhållit bidrag.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 maj 2025 följande.

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar tjänsteutlåtandet som svar på remissen

Reservation av Liliane Åkerlund (SD), se Reservationer m.m.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Kungsholmens stadsdelsnämnd ger bidrag till ett femtontal lokala föreningar och organisationer varav flera har erhållit föreningsbidrag under flera år och är väl kända av stadsdelsförvaltningen. Innan en förening beviljas bidrag görs en rad kontroller i enlighet med stadens riktlinjer avseende förenings- och kulturstöd – demokrativillkor (KS 2020/410).

Det finns väl upparbetade rutiner för uppföljning av föreningarna och dess verksamheter. Utöver den årliga skriftliga redovisningen som föreningarna ska lämna finns en rad andra former av uppföljning, till exempel genom de kontakter förvaltningen har med Kungsholmens föreningsråd och det lokala pensionärsrådet. Förvaltningen kan också följa hur föreningarna/organisationerna marknadsför sina verksamheter på olika sätt, företrädesvis i lokaltidningen, annonser på biblioteken, Facebook och genom Kungsholmens föreningsråd. Om förvaltningen bedömer att det finns skäl till det så kan också ett oanmält besök bli aktuellt.

Förvaltningen menar att uppföljningar genomförs på flera sätt och bör kunna anpassas efter lokala förutsättningar. Att årligen göra oanmälda besök hos föreningar vars verksamhet är väl kända av förvaltningen och där andra former av uppföljningar görs är inte resurseffektivt. Självklart ska det ställas krav på att bidragsgivande nämnder ska följa upp alla föreningar som beviljas bidrag. Förvaltningen anser dock att det är lämpligt att överlåta till respektive nämnd att besluta om hur uppföljningarna ska genomföras.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden som svar på remissen överlämnar detta tjänsteutlåtande.

Reservationer m.m.

Idrottsnämnden

Reservation av Leif Söderström (SD)

1. Att motionen bifalls i sin helhet.
2. Därutöver anföra följande:

Sverigedemokraterna välkomnar att Stockholm stad avser vidta fördjupade kontroller gentemot bidragstagande föreningar. I allt för många fall har ideella föreningar använts som ett verktyg för bluffverksamhet i syfte att erhålla bidrag utan motprestation. Årliga oanmälda kontroller bör vara standard gentemot samtliga verksamheter, trots detta saknas tydliga skrivningar mot förvaltningar och kontrollpersoner.

Kulturnämnden

Reservation av Emelie Wassermann (SD)

Emelie Wassermann (SD) föreslår att nämnden bifaller motionen i sin helhet, och anför därutöver följande:

Sverigedemokraterna välkomnar att Stockholm stad avser vidta fördjupade kontroller gentemot bidragstagande föreningar. I allt för många fall har ideella föreningar använts som ett verktyg för bluffverksamhet i syfte att erhålla bidrag utan motprestation. Årliga oanmälda kontroller bör vara standard gentemot samtliga verksamheter, trots detta saknas tydliga skrivningar mot förvaltningar och kontrollpersoner.

Socialnämnden

Reservation av Tapani Juntunen (SD)

1. att socialnämnden bifaller Sverigedemokraternas uttalande som svar på remissen, samt
2. att därutöver anföra följande:

Sverigedemokraterna anser att Stockholms stad bör skärpa de generella reglerna, riktade till alla nämnder, gällande olika typer av bidrag som betalas ut till olika former av föreningar. I motionen föreslås minst ett oanmält årligt besök för varje förening som mottagit ett bidragsstöd, i syfte att upprätthålla och följa upp de riktlinjer som finns redan i tidigare beslut.

Utbildningsnämnden

Reservation av Linnéa Vinge (SD)

1. Att motionen tillstyrks.
2. Därutöver anför följande:

Sverigedemokraterna välkomnar att förvaltningen tycks vara positiv till oanmälda besök hos bidragstagande föreningar, men vi anser inte att de uppföljningar som idag genomförs är tillräckliga. I allt för många fall har ideella föreningar använts som ett verktyg för bluffverksamhet i syfte att erhålla bidrag utan motprestation. Årliga oanmälda kontroller bör vara standard gentemot samtliga verksamheter. Trots detta saknas tydliga skrivningar mot förvaltningar och kontrollpersoner.

Äldrenämnden

Reservation av Liliane Åkerlund (SD)

1. Att motionen tillstyrks.
2. Därutöver anför följande:

Sverigedemokraterna delar inte bilden av att de uppföljningar som idag genomförs är tillräckliga. I allt för många fall har ideella föreningar använts som ett verktyg för bluffverksamhet i syfte att erhålla bidrag utan motprestation. Årliga oanmälda kontroller bör vara standard gentemot samtliga verksamheter. Trots detta saknas tydliga skrivningar mot förvaltningar och kontrollpersoner.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation av Emelie Wassermann (SD)

1. Att bifalla motionen i sin helhet.
2. Därutöver anför följande:

Sverigedemokraterna välkomnar att Stockholm stad avser vidta fördjupade kontroller gentemot bidragstagande föreningar. I allt för många fall har ideella föreningar använts som ett verktyg för bluffverksamhet i syfte att erhålla bidrag utan motprestation. Årliga oanmälda kontroller bör vara standard gentemot samtliga verksamheter, trots detta saknas tydliga skrivningar mot förvaltningar och kontrollpersoner.

Hässelby-Vällingbys stadsdelsnämnd

Reservation av Pär Gustavsson (SD)

Att förvaltningens förslag till beslut avslås.

Att Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd föreslår att kommunstyrelsen rekommenderar kommunfullmäktige att bifalla Sverigedemokraternas motion i sin helhet.

Att därutöver anföra följande: Alltför ofta har ideella föreningar använts som verktyg i bluffverksamheter med syfte att tillskansa sig bidrag utan att leverera någon faktisk motprestation. Vi anser att årliga oanmälda kontroller bör vara en självklar standard för alla bidragsmottagande verksamheter. Trots detta saknas fortfarande tydliga riktlinjer för stadens förvaltningar och kontrollfunktioner.

Vi menar också att förvaltningens svar är alltför vagt och undvikande, vilket väcker misstankar om att majoriteten i stadsdelen inte ser allvaret i problemet med föreningsfusk. Det är varken orimligt eller komplicerat att genomföra regelbundna kontroller för att säkerställa att verksamheten, som föreningen beviljats bidrag för, faktiskt bedrivs i enlighet med ansökan. Sådana kontroller kan dessutom utföras utan större kostnader.

Att förhindra fusk och säkerställa att demokratikriterier efterlevs inom föreningslivet är av yttersta vikt. När skattemedel används för att stödja föreningsverksamhet måste det ske med största möjliga ansvar. Fusk och oegentligheter riskerar annars att undergräva medborgarnas förtroende för staden och dess institutioner."

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation av Liliane Åkerlund (SD)

1. Kungsholmens stadsdelsnämnd godkänner Sverigedemokraternas utlåtande
2. Därutöver anföra följande:

Kommunstyrelsen har remitterat en motion från Linnéa Vinge och Gabriel Kroon (båda SD) till Kungsholmens stadsdelsnämnd för yttrande senast 30 maj 2025. I motionen föreslås att kommunfullmäktige ska besluta att Stockholms stad genomför minst ett oanmält besök per år hos varje förening som erhåller kommunalt bidrag. Sverigedemokraterna tycker att fler insatser behövs för att stävja bidragsfusket och föreslår därför att nämnden ska godkänna Sverigedemokraternas utlåtande och tillstyrka motionen.